

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА**

Кафедра історії України та всесвітньої історії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Центральноукраїнського

державного університету

імені Володимира Винниченка

_____ проф. Є. Соболь

“ ____ ” _____ 2024 року

**ПРОГРАМА ДЕРЖАВНОЇ АТЕСТАЦІЇ
З СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ
У ВИКЛАДАННІ ІСТОРІЇ**

ДЛЯ ВИПУСКНИКІВ

ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ: 01 ОСВІТА / ПЕДАГОГІКА

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ: 014 СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ІСТОРІЯ)

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА: 014 СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ІСТОРІЯ)

(перехресний вступ, денна / заочна форма навчання)

Програму державної атестації
розглянуто та ухвалено на засіданні
кафедри історії України та всесвітньої історії
Протокол № 10 від 29 березня 2024 р.

Пояснювальна записка

Програма державної атестації з сучасних освітніх технологій у викладанні історії для студентів факультету історії, бізнес-освіти та права розроблена на основі навчальної програми практикуму “Сучасні освітні технології у викладанні історії”, який проходили студенти другого (магістерського) рівня вищої освіти і затверджена кафедрою історії України та всесвітньої історії Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

Завданням атестації з методики викладання історії є перевірка та оцінка знань, умінь та навичок, здобутих студентами під час навчання на факультеті історії, бізнес-освіти та права у рамках підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти, здобуття якого сприяє творчій роботі вчителя історії в загальноосвітній школі.

***Мета вивчення:** ознайомлення або закріплення знань студентів щодо провідних освітніх технологій, методичних підходів, які використовуються у сучасній вітчизняній практиці викладання історії у школі та оволодіння студентами конкретними практичними навичками роботи з їхніми окремими різновидами.*

Завдання:

- *сформувати у студентів розуміння сутності провідних освітніх технологій, методичних підходів, які використовуються у сучасній вітчизняній освітній практиці, зокрема у викладанні історії в школі;*
- *забезпечити оволодіння студентами конкретними практичними навичками роботи з окремими різновидами сучасних освітніх технологій;*
- *сприяти розвитку у майбутніх вчителів історії навичок творчого підходу до організації процесу навчання, вибору ними оптимальних методів і технологій, відповідних сучасним вимогам до загальноосвітньої підготовки учнів.*

Студент повинен знати:

- *особливості інтерактивного навчання і його застосування у процесі навчання історії в школі;*
- *особливості технології розвитку критичного мислення та можливості її використання в процесі навчання історії;*
- *форми й методи організації проєктної діяльності на уроках історії;*
- *методичні засади організації практичних занять на уроках історії;*
- *особливості використання ігрових технологій у навчальному процесі та їх застосування на уроках історії;*
- *специфіку інтегрованого (комплексного) навчання та можливості впровадження інтеграції у викладанні шкільного курсу історії;*
- *можливості використання навчальних ресурсів деяких новітніх онлайн-сервісів у викладанні історії;*
- *сучасні підходи до контролю знань учнів у шкільному курсі історії.*

Студент повинен вміти:

- обґрунтовувати доцільність вибору елементів сучасних освітніх тех-нологій у викладанні шкільного курсу історії відповідно до поставлених завдань, специфіки навчального матеріалу, особливостей учнівської аудиторії;
- застосовувати елементи інтерактивного навчання, технологій розвитку критичного мислення, ігрових технологій у викладанні історії;
- організовувати практичні заняття та проєктну діяльність учнів у рамках вивчення шкільного курсу історії, застосовувати елементи інтегрованої системи навчання у викладанні шкільного курсу історії;
- використовувати ресурси деяких новітніх онлайн-сервісів на уроках історії;
- застосовувати сучасні підходи до контролю знань учнів у процесі навчання історії.

**Загальні критерії оцінювання державної атестації
з сучасних освітніх технологій у викладанні історії
(для оцінювання питання на 20 балів)**

1. Практичне завдання виконано відповідно до вимог планування, вірно визначені методична структура, тип та зміст заняття з урахуванням педагогічних та психологічних особливостей учнів, наочності – **4 бали**.
2. Цілі та зміст відповідної технології у викладанні історії відповідають поставленому завданню; дидактична, розвивальна та виховна компоненти визначені і реалізовані – **4 бали**.
3. Використання сучасних засобів навчання є коректним, раціональним, допомагає реалізувати поставлену мету та відповідає змісту технології з історії – **4 бали**.
4. Студент адекватно реагує на запитання екзаменатора, впевнено обґрунтовує вибір власних методичних рішень; правильно використовує методичну термінологію – **4 бали**.

Сформульовані питання розвивають в учнів історичне мислення, вміння аргументовано з посиланням на відповідні джерела відстоювати власну позицію – **4 бали**.

ПРОГРАМА ДЕРЖАВНОЇ АТЕСТАЦІЇ З СУЧАСНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИКЛАДАННІ ІСТОРІЇ

Тема 1. Інтерактивні технології навчання історії

Пасивна, активна, інтерактивні моделі навчання. Особливості інтерактивного навчання. Переваги використання інтерактивних методів як форми організації роботи в школі. Структура уроку із застосуванням інтерактивних технологій навчання.

Класифікація інтерактивних технологій навчання та їхня загальна характеристика: інтерактивні технології кооперативного навчання; інтерактивні технології колективно-групового навчання; технології ситуативного моделювання; технології опрацювання дискусійних питань.

Варіанти технологій кооперативного навчання. Робота в парах. Ротаційні (змінювані) трійки. “Два-чотири-всі разом“. “Карусель“. “Акваріум“. Робота в малих групах, варіанти їх організації (“Діалог“. “Синтез думок“. “Спільний проєкт“. “Пошук інформації“).

Варіанти технологій колективно-групового навчання. Обговорення проблеми в загальному колі. “Мікрофон“. “Мозковий штурм“. “Незакінчені речення“. Навчаючи учись (“Кожен вчить кожного“, “Броунівський рух“). “Ажурна пилка“ (“Мозаїка“). Аналіз ситуації (Case-метод). “Розв’язання проблеми“. “Дерево рішень“.

Варіанти технологій ситуативного моделювання. Симуляційні (імітаційні) ігри. Спрощене судове слухання. Громадські слухання. Розігрування ситуації за ролями (“Рольова гра“, “Програвання сценки“, “Драматизація“).

Варіанти технологій опрацювання дискусійних питань. Метод ПРЕС. “Займи позицію“. “Зміни позицію“. Неперервна шкала думок (“Континуум“. “Нескінченний ланцюжок“). Дискусія. Дискусія в стилі телевізійного ток-шоу. Оцінювальна дискусія. Дебати.

Приклади застосування інтерактивних технологій у процесі навчання історії в основній та старшій школі.

Тема 2. Навчання історії з використанням технології розвитку критичного мислення

Особливості технології розвитку критичного мислення (ТРКМ). Структура уроку з використанням ТРКМ. Вступна частина уроку (фаза актуалізації, виклик, евокація). Основна частина уроку (фаза побудови знань, осмислення). Підсумкова частина уроку (фаза консолідації, рефлексія).

Можливі методичні прийоми організації пізнавальної діяльності учнів із використанням ТРКМ у вступній частині уроку. Мозковий штурм. Асоціації (“Асоціативний куц“). Кластер. Робота в парах. “Два-чотири-всі разом“. “Кошик ідей“, “Таблиця З-Х-Д“ (початок роботи над нею) та інші.

Можливі методичні прийоми організації пізнавальної діяльності учнів із використанням ТРКМ в основній частині уроку. Графічні форми організації навчального матеріалу (“Бортовий журнал“. “Двосторонній щоденник“. “Тристоронній щоденник“. Порівняльна (концептуальна) таблиця. “Таблиця ЗХ-

Д» (як варіант – лекція з паузами, що поєднується з роботою із таблицею “ЗХД”) “Товсті” і “тонкі” запитання). “Ажурна пилка” (“Мозаїка”). Читання в парах – узагальнення в парах. Читання із зупинками. Читання з маркуванням (INSERT). Метод опорних слів. Робота в парах та малих групах зі спеціальні видами пізнавальних завдань (Завдання, пов’язані з життєвим досвідом учнів або ж раніше отриманими знаннями. Завдання на пояснення нового матеріалу. Завдання на добір аргументів “за” і “проти” щодо певної проблеми (“Таблиця Елвермана”). Прийом “Подвійний погляд” (розгляд історичних джерел, які представляють протилежні погляди на історичні події). Прийом “Діалог” (виклад аргументів із позицій минулого й сучасності) та інші.

Можливі методичні прийоми організації пізнавальної діяльності учнів із використанням ТРКМ у підсумковій частині уроку. Дискусія в різних формах (Круглий стіл. Засідання експертної групи. Форум. Симпозіум. Концентричні кола. “Карткова дискусія”). “Незакінчене речення”. “Викресли зайве”. “Таблиця З-Х-Д” (завершення). Метод “шести капелюхів мислення”. “Ромашка Блума”. Есе. Метод “Сенкан”. Метод “Діаманта”. Діаграма Венна (“Кола Венна”). Прийом “Фішбоун” (Діаграма Ішикава). Кросворд та інші.

Приклади застосування технології розвитку критичного мислення в процесі навчання історії в основній та старшій школі.

Тема 3. Проектні технології та їхня реалізація на уроках історії

Сутність методу проектів. Особливості проектного методу навчання.

Типи навчальних проектів. Етапи роботи над проектом.

Приклади навчальних проектів з історії для основної та старшої школи.

Тема 4. Ігрові технології навчання історії

Особливості використання ігрових технологій у навчальному процесі. Імітаційні та неімітаційні (тренінгові) ігри на уроках історії. Квести на уроках історії як засіб стимулювання навчальної діяльності учнів.

Приклади застосування різних ігрових технологій на уроках історії в основній та старшій школі.

Тема 5. Практичні заняття як сучасний методичний підхід до навчання історії

Загальні методичні засади організації та проведення практичних занять на уроках історії.

Особливості та приклади проведення практичних занять з історії в різних класах загальноосвітньої школи.

Тема 6. Використання навчальних ресурсів деяких новітніх онлайн-сервісів на уроках історії

Можливості застосування навчальних ресурсів деяких новітніх онлайн-сервісів у шкільному курсі історії.

Приклади використання ресурсів онлайн-сервісу LearningApps у шкільному курсі історії (для основної та старшої школи).

Тема 7. Інфографіка та ментальні карти у викладанні історії

Потенціал інфографіки як ефективного засобу навчання.

Приклади використання інфографіки у викладанні історії (для основної та старшої школи).

Ментальні карти (інтелект-карти, карти розуму) як ефективний інструмент в освітньому процесі.

Приклади використання ментальних карт на уроках історії (для основної та старшої школи).

Тема 8. Технологія інтегрованого навчання історії

Особливості інтегрованого (комплексного) навчання. Можливості впровадження інтеграції у викладанні шкільного курсу історії.

Приклади інтегрованих (бінарних) уроків та кейс-уроків з історії (для основної та старшої школи).

Тема 9. Сучасні підходи до перевірки знань у навчанні історії

Технологія оцінювання рівнів навчальних досягнень з історії в контексті компетентнісного підходу.

Приклади різнорівневих завдань для контролю знань учнів у шкільному курсі історії (для основної та старшої школи).

Рекомендовані джерела і література

Барнінець О. В. Використання ігор на уроках історії у 7–8 класах / Вступна стаття К. О. Баханова. Харків: Видавнича група «Основа», 2011. 141 с. URL: <https://www.calameo.com/read/00314184394e6eb8e8c84>

Баханов К. О. Інноваційні системи, технології та моделі навчання історії в школі. Запоріжжя: Просвіта, 2004. 328 с.

Всесвітня історія. Історія України. (Інтегрований курс). 6 клас. Всесвітня історія. 7–9 класи. Історія України. 7–9 класи. Всесвітня історія. 10–11 класи. Історія України. 10–11 класи. Навчальні програми для закладів загальної середньої освіти. Київ: НREC PRESS, 2022. 260 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/2022/08/15/Navch.progr.2022.WH.HU.6-11.pdf>

Грінченко В. Г. Використання інфографіки при вивченні середньовічної і ренесансної культури у шкільних курсах «Всесвітня історія» та «Мистецтво» // Теорія та методика навчання суспільних дисциплін: науково-педагогічний журнал [СумДПУ ім. А. С. Макаренка]. 2021. Випуск 9. С. 154–165.

Грінченко В. Г. Використання методу проектів із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій у шкільному курсі історії // Наукові записки [КДПУ ім. В. Винниченка]. Історичні науки. Випуск 22. Кіровоград, 2015. С. 118–124. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nz_i_2015_22_22

Гумен С. Ф. Актуальність використання методу проектів як засобу активізації пізнавальної та дослідницької діяльності на уроках історії // Теорія та методика навчання суспільних дисциплін: науково-педагогічний журнал

[СумДПУ ім. А. С. Макаренка]. 2017. Випуск 2 (5). С. 87–93. URL: <https://repository.sspu.edu.ua/bitstream/123456789/5548/1/Humen.pdf>

Драновська С. В. Інфографіка як сучасний засіб активізації навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроках історії // Теорія та методика навчання суспільних дисциплін: науково-педагогічний журнал [СумДПУ ім. А. С. Макаренка]. 2018, Випуск 1 (6). С. 5–7. URL: <http://repository.sspu.sumy.ua/handle/123456789/5427>

Дудар О. Квест на патріотичну тематику. Інтелектуальні змагання на тему історії Українського війська. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/9954/1/O_Dudar_ZDSH_4_IPPO.pdf

Журба О. В. Методичні засади організації та проведення практичних робіт на уроках історії. URL: http://www.zippo.net.ua/data/files/KafMetNavPredm/NaukRobota/Zhurba_OV_Metod_zas.pdf

Іванов І. Інфографіка та ментальні карти у навчанні: навіщо і як [відеофрагмент]. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=vsNWCQxVzao>

Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2023/2024 навчальному році. Громадянська та історична освітня галузь. Освітня галузь Суспільствознавство. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/metodichni%20recommendazii/2023/09/12/IMR-2023-2024-Suspilstvoznnavstvo.12.09.2023.pdf>

Інтернет-ресурс LearningApps. Інтерактивні та мультимедійні навчальні блоки. URL: <https://learningapps.org/>

Інтернет-ресурси для створення інфографіки до уроку. URL: <https://naurok.com.ua/post/internet-resursi-dlya-stvorennya-infografiki-do-uroku>

Кравчук О. Ігрова модель навчання історії // Проблеми дидактики історії. 2017. Вип. 9. С. 134–148. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Prdist_2017_9_17

Кравчук О. Способи опрацювання писемних джерел на уроках історії в загальноосвітній школі // Проблеми дидактики історії. 2016. Вип. 7. С. 187–196. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Prdist_2016_7_16

Модельні навчальні програми для 5–9 класів Нової української школи (запроваджуються поетапно з 2022 р.). [Громадянська та історична освітня галузь]. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/modelni-navchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoyi-ukrayinskoyi-shkoli-zaprovadzhuysya-poetapno-z-2022-roku>

Мокрогуз О. П. Інноваційні технології на уроках історії. Харків: Видав. група «Основа»: «Триада+», 2007. 192 с. URL: http://miliza7.ucoz.ru/Technologia/mokroguz_o_p_innovaciini_tehnologii_na_urokah_i.pdf

На урок. Освітній проект для вчителів. URL: <https://naurok.com.ua/>

Освіта.UA. Середня освіта. Конспекти та розробки уроків, методичні матеріали для вчителів. URL: http://osvita.ua/school/lessons_summary

Подобєд О. Квести на уроках історії. 5–11 класи. Київ: Шкільний світ, 2017. 184 с.

Пометун О. І. Методика розвитку критичного мислення на уроках історії // Історія і суспільствознавство в школах України: теорія та методика навчання.

2012, №№ 1,2,4. URL: http://shron1.chtyvo.org.ua/Pometun_Olena/Metodyka_rozvytku_krytychnoho_myslennia_na_urokakh_istorii.pdf

Пометун О. І., Гупан Н. М. Практичні заняття з історії в основній школі: методичний посібник. Київ, 2018. URL: http://undip.org.ua/upload/iblock/93b/18_14_160.pdf

Пометун О. І., Пироженко Л. В. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Науково-методичний посіб. Київ: Видавництво А.С.К., 2004. 192 с. URL: http://pedagogika.ucoz.ua/knygy/Suchasnyj_urok.pdf

Пометун О. І., Гупан Н. М. Розвиток критичного мислення учнів засобами шкільного підручника історії // Проблеми сучасного підручника. 2018. Випуск 20. С. 327–338. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/psp_2018_20_32

Пометун О., Фрейман Г. Методика навчання історії в школі. Київ: Видавн. «Генеза», 2006. 328 с. URL: http://chtyvo.org.ua/authors/Pometun_Olena/Metodyka_navchannia_istorii_v_shkoli/

Пометун О., Фрейман Г. Методика навчання історії в школі. Київ: Вид. «Генеза», 2006. 328 с. URL: http://chtyvo.org.ua/authors/Pometun_Olena/Metodyka_navchannia_istorii_v_shkoli/

Терно С. О. Теорія розвитку критичного мислення (на прикладі навчання історії): [посібник для вчителя]. Запоріжжя: ЗНУ, 2011. 105 с. URL: <http://sites.znu.edu.ua/interactiv.edu.lab/Posibnyky/Terno-CTDTheory.pdf>

Хорькова Л. В. Використання ментальних карт в процесі вивчення інтегрованого курсу з історії у 6 класі. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/conf/ped/08march2015/32.pdf>

Чернік С. Д. Методика використання писемних джерел на уроках історії у класах суспільно-гуманітарного профілю. URL: https://doslidniks.at.ua/blog/chernik_s_d_metodika_vikoristannja_pisemnikh_dzherel_na_urokakh_istoriji_u_klasakh_suspilno_gumanitarnogo_profilju/2014-01-05-7

Шкільні підручники онлайн. URL: <https://pidruchnyk.com.ua/>

Яковенко Г. Г. Методика навчання історії: навчально-методичний посібник Харків: Видавництво ХНАДУ, 2017. 324 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Yakovenko_Halyna/Metodyka_navchannia_istorii_navchalno-metodychnyi_posibnyk/

* * *

*Колекції інтерактивних вправ з використанням онлайн-сервісу
LearningApps, розроблених вчителями історії:*

- **Інна Карпюк.**
URL: <https://learningapps.org/user/inna04>
- **Марина Гаврютіна.**
URL: <https://learningapps.org/user/marrinka>
- **Оксана Бутенко.**
URL: <https://learningapps.org/user/ksy20>
- **Ольга Скрипченко.**
URL: <https://learningapps.org/user/olgaskrip>

▪ **Тетяна Ярмоленко.**

URL: <https://learningapps.org/user/vchutel1993>

* * *

Приклади використання інфографіки на уроках історії:

- **«Давній Єгипет».** Всесвітня історія. 6 кл. URL: <http://test.teacherjournal.in.ua/index.php/konkursina-portali/konkurs-infografika/2214-infohrafika-davonii-yehypet>
- **«Київська Русь. Правління князів».** Історія України. 7 кл. URL: https://s3.amazonaws.com/easel.ly/all_easels/3522064/1519223535&key=pri
- **«Селянська реформа в Наддніпрянській Україні».** Історія України. 9 кл. URL: <http://test.teacherjournal.in.ua/index.php/konkursi-na-portali/konkurs-infografika/5368-selianska-reforma-v-naddniprianskii-ukraini>
- **«Китай у другій половині XX – на початку XXI ст.».** Всесвітня історія. 11 кл. URL: <http://test.teacherjournal.in.ua/index.php/shkilni-predmeti/istoriya/2321-ikt-na-urokakh-istorii>

* * *

Приклади використання ментальних карт на уроках історії

- **«Русь-Україна в кінці X – у перш. пол. XI ст.».** Історія України. 7 кл. URL: <https://onedrive.live.com/?authkey=%21AEiuXWLbLmIB12I&id=96813C2236BF4498%2165715&cid=96813C2236BF4498>
- **«Середньовічна культура Західної Європи».** Всесвітня історія. 7 кл. URL: <https://onedrive.live.com/?authkey=%21ACo3%2DeDLtiANbZ8&cid=96813C2236BF4498&id=96813C2236BF4498%2165740&parId=96813C2236BF4498%2165718&o=OneUp>
- **«Культура України в першій половині XVII ст.».** Історія України. 8 кл. URL: <https://onedrive.live.com/?authkey=%21ACo3%2DeDLtiANbZ8&cid=96813C2236BF4498&id=96813C2236BF4498%2165739&parId=96813C2236BF4498%2165718&o=OneUp>
- **«Паризька мирна конференція 1919 р.».** Всесвітня історія. 10 кл. URL: <https://www.mindmeister.com/996107649/18-01-1919?fullscreen=1>
- **«Діяльність Української Центральної Ради».** Історія України. 10 кл. URL: <https://coggle.it/diagram/WhfMRy5OYgABqNG-/t//06d1a0f21faea882cc749d881051d3997f0eb74b98d30a9452f54b9b88821772>

* * *

Приклади інтегрованих уроків з історії:

- **«Виникнення українського козацтва. Запорозька Січ».** з Урок з історії України та української літератури у 8 класі. URL: https://osvita.ua/school/lessons_summary/integr_urok/57682/
- **«Зародження дисидентського руху в Україні та його особливості. Активізація опозиційного руху в 60–80-х рр. XX ст. Василь Стус. Сходження на Голгофу слави».** Урок з української літератури та історії України в 11 класі. URL: https://osvita.ua/school/lessons_summary/integr_urok/33973/

- **«Утвердження принципів громадянського рівноправ'я».** Урок з всесвітньої історії та основ правознавства у 9 класі. URL: https://osvita.ua/school/lessons_summary/integr_urok/58583/
- **«Ізраїльсько-іудейське царство. Біблія як історичне джерело».** Урок з всесвітньої історії та зарубіжної літератури в 6 класі. URL: https://osvita.ua/school/lessons_summary/integr_urok/46639/
- **«Наполеон і наполеонізм».** Урок із зарубіжної літератури та всесвітньої історії в 10 кл. https://osvita.ua/school/lessons_summary/integr_urok/49843/
- **«Католицька церква в добу середньовіччя та її вплив на суспільне життя».** Урок з англійської мови та історії в 7 класі. URL: https://osvita.ua/school/lessons_summary/integr_urok/45867/
- **«Українські історичні землі».** Урок з історії України та географії в 9 класі. URL: https://osvita.ua/school/lessons_summary/integr_urok/49941/
- **«Кухонна сіль - каталізатор суспільного життя».** Урок з хімії та історії в 10 кл. URL: https://osvita.ua/school/lessons_summary/integr_urok/28368/
- **«Життя та побут українців наприкінці ХІХ – на початку ХХ ст. Іграшка як елемент народного ремесла для дітей і підлітків».** Урок з історії України та трудового навчання в 10 кл. URL: https://osvita.ua/school/lessons_summary/integr_urok/49429/
- **«Початок Першої світової війни» (10 кл.).** Кейс-урок (*Історія + Література + Суспільствознавство + Кіно*). URL: <http://ntorgai-zosh.ks.sch.in.ua/Files/downloadcenter/%D1%83%D1%80%D0%BE%D0%BA%20-%D0%BA%D0%B5%D0%B9%D1%81.pdf>
- **«Архітектура сучасного світу» (10 кл.).** Кейс-урок (*Математика + Архітектура + Історія + Економіка + Географія + Технологія + Фізика + Хімія*). URL: http://www.zipro.net.ua/index.php?page_id=106

* * *

Приклади різнорівневих завдань для контролю знань учнів з історії:

- **«Русь-Україна у другій половині ХІ ст. – першій половині ХІІІ ст.».** Історія України, 7 клас. Узагальнююча робота з теми: (*два варіанти*) URL: <https://naurok.com.ua/uzagalnyuyucha-robota-z-temi-rus-ukra-na-u-drugiy-polovini-xi-st-pershiy-polovini-xiii-st-147056.html>
- **«Становлення козацтва наприкінці ХVІ – у першій половині ХVІІ ст.».** Історія України, 8 клас. Тематичне оцінювання (*два варіанти*). URL: <https://naurok.com.ua/testovi-zavdannya-z-istori-ukra-ni-8-klas-dlya-tematichnogo-ocinyuvannya-za-temoyu-stanovlennya-kozactva-naprikinci-xvi-u-pershiy-polovini-xvii-st-141719.html>
- **«Османська імперія. Країни Східної Європи у ХVІ – у першій половині ХVІІІ ст.».** Всесвітня історія, 8 клас. Узагальнююча робота з теми (*два варіанти*). URL: <https://naurok.com.ua/uzagalnyuyucha-robota-z-temi-osmanska-imperiya-kra-ni-shidno-vropi-u-xvi-pershiy-polovini-xviii-ct-150346.html>

- **«Українські землі у складі Російської імперії в другій половині XIX ст.»**. Історія України, 9 клас. Тематичне оцінювання (*два варіанти*). URL: <https://naurok.com.ua/tematichne-ocinyuvannya-za-rozdilom-ukra-nski-zemli-u-skladi-rosiysko-imperi-v-drugiy-polovini-hih-stolittya-163290.html>
- **«Європа та Америка в добу революцій і національного об'єднання (1815–1870 рр.)»**. Всесвітня історія, 9 клас. Тематичне оцінювання (*чотири варіанти*). URL: <https://naurok.com.ua/tematichne-ocinyuvannya-iz-vsesvitno-istori-dlya-9-klasu-z-temi-vropa-ta-amerika-v-dobu-revolyuციy-i-nacionalnogo-ob-dnannya-1815-1870-rr-141733.html>
- **«Україна в Першій світовій війні»**. Історія України, 10 клас. Тематичне оцінювання (*три варіанти*). URL: <https://naurok.com.ua/urok-tematichne-ocinyuvannya-z-rozdilu-ukra-na-v-pershiy-svitoviy-viyuni-130446.html>
- **«Встановлення й утвердження комуністичного тоталітарного режиму в Україні»**. Історія України, 10 кл. Узагальнююча робота з теми (два варіанти): URL: <https://naurok.com.ua/uzagalnyuyucha-robot-a-z-temi-vstanovlennya-y-utverdzhennya-komunistichnogo-totalitarnogo-rezhimu-v-ukra-ni-143116.html>
- **«Країни Центральної та Східної Європи в міжвоєнний період»**. Всесвітня історія, 10 клас. Тематична робота (*два варіанти*) URL: <https://naurok.com.ua/tematichna-robot-a-kra-ni-centralno-ta-shidno-vropi-v-mizhvoenniy-period-153321.html>
- **«Розвиток країн Азії, Африки та Латинської Америки»**. Всесвітня історія, 11 клас. Контрольна робота з теми (*два варіанти*). URL: <https://naurok.com.ua/kontrolna-robot-a-na-temu-rozvitok-kra-n-azi-afriki-ta-latinsko-ameriki-157875.html>
- **«Україна в період системної кризи радянського ладу»**. Історія України, 11 клас. Узагальн. робота з теми (*два варіанти*). URL: <https://naurok.com.ua/uzagalnyuyucha-robot-a-z-temi-ukra-na-v-period-sistemno-krizi-radyanskogo-ladu-140065.html>

ДОДАТКИ

Перелік матеріалів, дозволених для використання безпосередньо на державній атестації з сучасних освітніх технологій у викладанні історії

Шкільні програми та підручники:

Будуть доступними студентам на державному кваліфікаційному екзамені в електронному варіанті (як окремі скачені файли, без доступу до інтернету)

Шкільні програми

1) Всесвітня історія. Історія України. (Інтегрований курс). 6 клас. Всесвітня історія. 7–9 класи. Історія України. 7–9 класи. Всесвітня історія. 10–11 класи. Історія України. 10–11 класи. Навчальні програми для закладів загальної середньої освіти. Київ: HREC PRESS, 2022. 260 с. URL:

https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/2022/08/15/Navch._progr.2022.WH.HU.6-11.pdf

2) Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти (автори Гісем О. В., Мартинюк О. О.). URL:

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Hromad.ta.istor.osv.hal/Vstup.do.ist.Ukr.ta.hrom.osv-5.kl.Hisem.Martynyuk.10.08.pdf>

3) Модельна навчальна програма «Досліджуємо історію і суспільство. 5б класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (автори Васильків І.Д., Димій І.С., Шеремета Р.В.). URL:

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Hromad.ta.istor.osv.hal/Doslidzhuyemo.istoriyu.susp.5-6-kl.Vasylykiv.ta.in.14.07.pdf>

4) Модельна навчальна програма «Досліджуємо історію і суспільство. 5б класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (автори Пометун О. І., Ремех Т. О., Малієнко Ю. Б., Мороз П. В.). URL:

<https://mon.gov.ua/storage/app/mediazagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Hromad.ta.istor.osv.hal/Doslidzhuyemo.istoriyu.susp.5-6-kl.intehr.kurs.Pometun.ta.in.14.07.pdf>

5) Модельна навчальна програма «Історія України. Всесвітня історія. 6 клас» для закладів загальної середньої освіти (автори Гісем, Мартинюк, Сорочинська, Гісем, Василенко). URL:

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Hromad.ta.istor.osv.hal/Ist.Ukr.Vsesv.ist.6-kl.dlya.ZZSO-Hisem.ta.in.14.07.pdf>

6) Модельна навчальна програма «Історія України. Всесвітня історія. 6 клас» для закладів загальної середньої освіти (автори Піскарьова І. О., Бурлака О. В., Майорський В. В., Мелешенко Т. В., Щупак І. Я.). URL:

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Hromad.ta.istor.osv.hal/Ist.Ukr.Vsesv.ist.6-kl.Piskarova.ta.in.14.07.pdf>

Шкільні підручники

7) Вступ до історії України та громадянської освіти (Гісем, Мартинюк) 5 клас (2022). URL: https://files.pidruchnyk.com.ua/uploads/book/5_istoriya_gisem_2022.pdf

8) Досліджуємо історію і суспільство (інтегрований курс) (Васильків, Басюк, Гінкул, Грисюк, Димій, Іртищева, Костікова, Паршин, Шеремета) 5 клас (2022). URL: https://files.pidruchnyk.com.ua/uploads/book/5_doslid_istoriyi_vasylykiv_2022.pdf

9) Досліджуємо історію і суспільство (інтегрований курс) (Пометун, Малієнко, Ремех) 5 клас (2022). URL: https://files.pidruchnyk.com.ua/uploads/book/5_doslid_istoriyi_pometun_2022.pdf

10) Досліджуємо історію і суспільство (інтегрований курс) (Васильків, Басюк, Гінкул, Грисюк, Гуменний, Димій, Іртищева, Костікова, Паршин, Шеремета) 6 клас (2023). URL: <https://files.pidruchnyk.com.ua/uploads/book/6-klas-doslid-istoriyi-vasylykiv-2023.pdf>

11) Досліджуємо історію і суспільство (інтегрований курс) (Пометун, Ремех) 6 клас (2023). URL: <https://pidruchnyk.com.ua/2608-istoriia-6-klas-pometun-2023.html>

12) Всесвітня історія. Історія України: інтегрований курс (Гісем) 6 клас (2023). URL: <https://files.pidruchnyk.com.ua/uploads/book/6-klas-istoriya-gisem-2023.pdf>

13) Історія України. Всесвітня історія (Щупак, Бурлака, Власова, Піскарьова) 6 клас (2023) URL: <https://pidruchnyk.com.ua/2610-istoriia-6-klas-shchupak-2023.html>

14) Історія України (Власов, Панарін, Топольницька) 7 клас (2020). URL: <https://files.pidruchnyk.com.ua/uploads/book/7-klas-istoriia-ukrainy-vlasov-2020.pdf>

15) Історія України (Дрібниця, Щупак, Бурлака, Піскарьова) 7 клас (2020). URL: <https://files.pidruchnyk.com.ua/uploads/book/7-klas-istoriia-ukrainy-dribnytsia-2020.pdf>

16) Історія України (Гісем, Мартинюк) 7 клас (2020). URL: <https://files.pidruchnyk.com.ua/uploads/book/7-klas-istoriia-ukrainy-hisem-2020.pdf>

17) Всесвітня історія (Щупак, Бурлака, Піскарьова) 7 клас (2020). URL: <https://files.pidruchnyk.com.ua/uploads/book/7-klas-vsesvitnia-istoriia-shchupak-2020.pdf>

18) Всесвітня історія (Пометун, Малієнко) 7 клас (2020). URL:

<https://files.pidruchnyk.com.ua/uploads/book/7-klas-vsesvitnia-istoriia-pometun-2020.pdf>

19) Всесвітня історія (Сорочинська, Гісем) 7 клас (2020) URL:

<https://files.pidruchnyk.com.ua/uploads/book/7-klas-vsesvitnia-istoriia-sorochynska-2020.pdf>

20) Історія України (Мудрий, Аркуша) 8 клас (2021). URL:

<https://files.pidruchnyk.com.ua/uploads/book/8-klas-istoriya-ukr-mudryj-2021.pdf>

21) Історія України (Гісем, Мартинюк) 8 клас (2021). URL:

<https://files.pidruchnyk.com.ua/uploads/book/8-klas-istoriya-ukr-gisem-2021.pdf>

22) Історія України (Власов, Панарін, Топольницька) 8 клас (2021).

URL: <https://files.pidruchnyk.com.ua/uploads/book/8-klas-istoriya-ukr-vlasov-2021.pdf>

23) Всесвітня історія (Ладиченко, Лукач, Подаляк) 8 клас (2021). URL:

<https://files.pidruchnyk.com.ua/uploads/book/8-klas-vsesvitnya-istoriya-ladychenko-2021.pdf>

24) Всесвітня історія (Сорочинська) 8 клас (2021) URL:

<https://files.pidruchnyk.com.ua/uploads/book/8-klas-vsesvitnya-istoriya-sorochynska-2021.pdf>

25) Всесвітня історія (Щупак, Бурлака, Власова, Піскарьова, Секиринський) 8 клас (2021). URL: <https://files.pidruchnyk.com.ua/uploads/book/8-klas-vsesvitnya-istoriya-schupak-2021.pdf>

26) Історія України (Турченко, Мороко) 9 клас (2017). URL:

http://files.pidruchnyk.com.ua/uploads/book/9_klas_istorija_ukrajini_turchenko_2017.pdf

27) Історія України (Струкевич) 9 клас (2017) URL:

http://files.pidruchnyk.com.ua/uploads/book/9_klas_istorija_ukrajini_strukevich_2017.pdf

28) Всесвітня історія (Реєнт, Малій) 9 клас (2017). URL:

http://files.pidruchnyk.com.ua/uploads/book/9_klas_vsesvitnja_istorija_rent_2017.pdf

29) Всесвітня історія (Щупак) 9 клас (2017). URL:

http://files.pidruchnyk.com.ua/uploads/book/9_klas_vsesvitnja_istorija_shupak_2017.pdf

30) Історія України (Власов, Кульчицький) 10 клас (2018). URL:

<http://files.pidruchnyk.com.ua/uploads/book/10-klas-istorija-ukrajini-vlasov-2018-stand.pdf>

31) Історія України (Струкевич) 10 клас (2018). URL:

<http://files.pidruchnyk.com.ua/uploads/book/10-klas-istorija-ukrajini-strukevich-2018.pdf>

32) Історія: Україна і світ (Мудрий, Аркуша) 10 клас (2018) URL:

<http://files.pidruchnyk.com.ua/uploads/book/10-klas-istorija-ukrajini-mudrij-2018.pdf>

33) Всесвітня історія (Щупак) 10 клас (2018). URL:

<http://files.pidruchnyk.com.ua/uploads/book/10-klas-vsesvitnja-istorija-shhupak->

[2018.pdf](#)

34) Всесвітня історія (Сорочинська, Гісем) 10 клас (2018). URL:
<http://files.pidruchnyk.com.ua/uploads/book/10-klas-vsesvitnja-istorija-sorochinska-2018.pdf>

35) Історія України (Власов, Кульчицький) 11 клас (2019). URL:
<http://files.pidruchnyk.com.ua/uploads/book/11-klas-istoria-ukr-vlasov-2019-stand.pdf>

36) Історія України (Сорочинська, Гісем) 11 клас (2019). URL:
<http://files.pidruchnyk.com.ua/uploads/book/11-klas-istorija-ukrajini-sorochynska-2019.pdf>

37) Історія: Україна і світ (Мудрий, Аркуша) 10 клас (2019). URL:
<http://files.pidruchnyk.com.ua/uploads/book/11-klas-istorija-ukrajini-mudrij-2019.pdf>

38) Всесвітня історія (Щупак) 11 клас (2019). URL:
<http://files.pidruchnyk.com.ua/uploads/book/11-klas-vsesvitnja-istorija-shhupak-2019.pdf>

39) Всесвітня історія (Полянський) 11 клас (2019). URL:
<http://files.pidruchnyk.com.ua/uploads/book/11-klas-vsesvitnja-istorija-poljanskij-2019.pdf>